

NATIONAL
FOOD
AGENCY

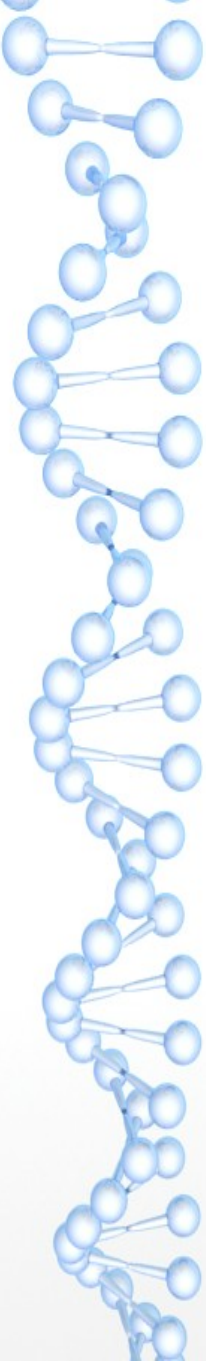
USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

USAID Agriculture Program
USAID სოფლის მეურნეობის პროგრამა

CONFERENCE ON **FOOD & FOOD** ADDITIVES SAFETY

სამეცნიერო კონფერენცია
სურსათისა და
საკვებდანამატების უვნებლობაზე

რისკის

კომუნიკაცია

ნიკო ვან ბელზენი, დოქტორი
სამეცნიერო კონსულტანტი

ბაქო (აზერბაიჯანი), 2019 წლის 25
ნოემბერი

მიმოხილვა

- რისკის კომუნიკაციასთან დაკავშირებული გამოწვევები
- როგორ მოვემზადოთ რისკის კომუნიკაციისთვის
- რისკის კომუნიკაციაში გასათვალისწინებელი საკვანძო საკითხები
- მაგალითი
- დასკვნები

რისკის კომუნიკაციასთან დაკავშირებული გამოწვევები

ბევრი მომხმარებელი (1)

- არ ეგუება საკვებთან დაკავშირებულ რისკებს
- განსაკუთრებით მგრძობიარეა იმ რისკებთან მიმართებით, რომლებიც გამოწვეულია ადამიანის ჩარევით
- ბუნებრივ vs. ადამიანურ დამბინძურებლები და დანამატები
- ვერ ასხვავებს საფრთხეს და რისკს

საფრთხე და რისკი

საფრთხე = ზიანის მიყენების პოტენციალი
რისკი = აღბათობის* პოტენციალი

რისკის კომუნიკაციასთან დაკავშირებული გამოწვევები (2) წარსულის შეცდომები

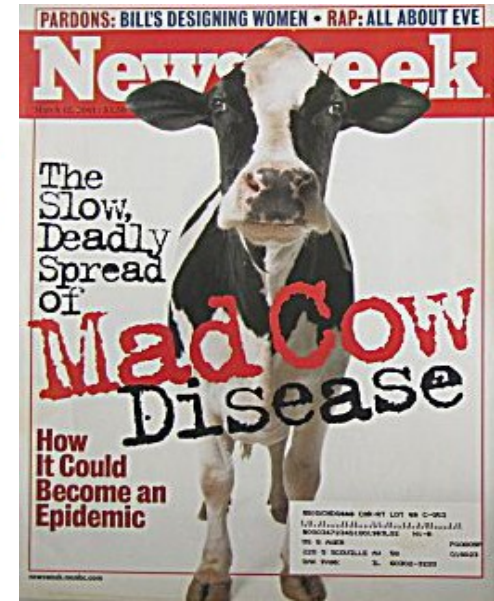
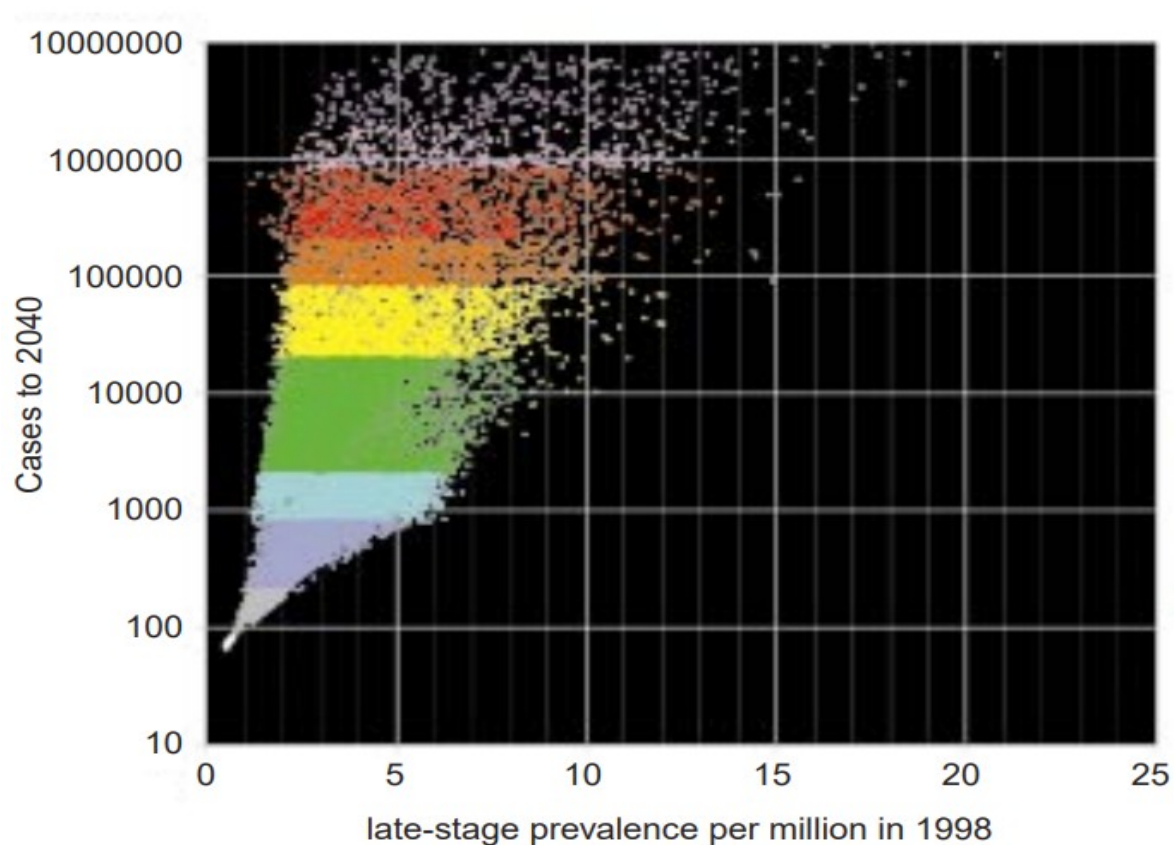
- რქოსანი პირუტყვის ღრუბლისებრი ენცეფალოპათია (BSE „ძროხის ცოფი“) პირველად დაფიქსირდა დიდ ბრიტანეთში 1986 წელს
- გავრცელებამ პიკს მიაღწია 1993 წელს კვირაში ფიქსირდებოდა თითქმის 1000 ახალი შემთხვევა

BSE-ის ადამიანებზე გადაცემა გაურკვეველია

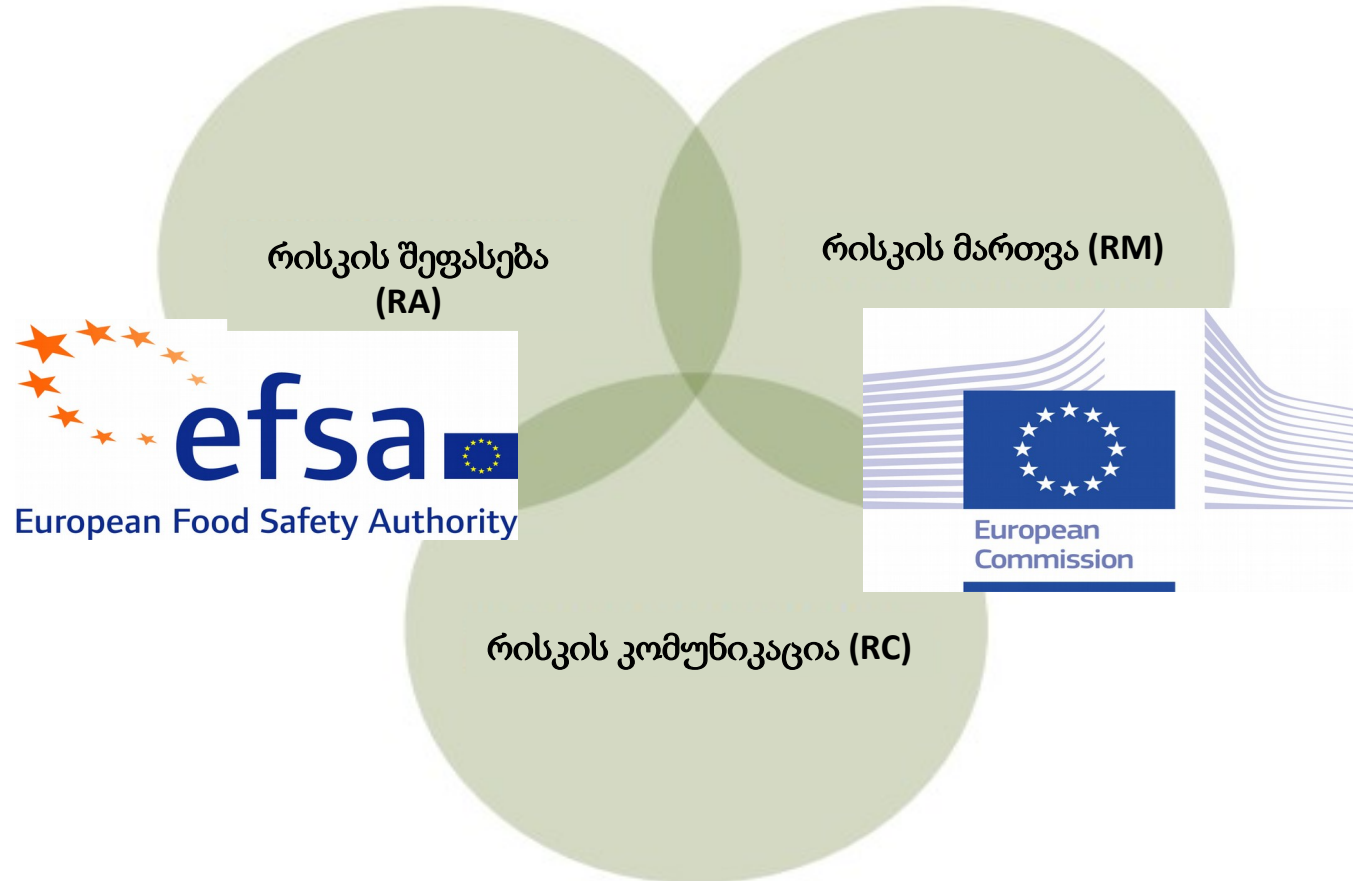
Proc. R. Soc. London, 1998

Epidemiological determinants of vCJD epidemic A. C. Ghani and others

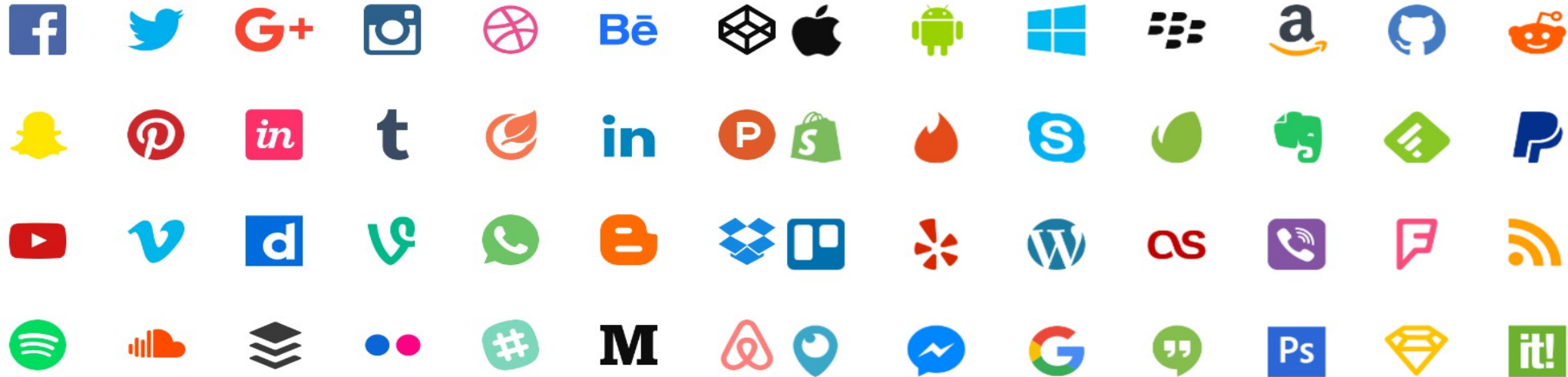
BSE-ს ზემოქმედება ევროკავშირში რისკის შეფასების და რისკის მართვაზე

COMPONENTS OF RISK ANALYSIS

რისკის კომუნიკაციასთან დაკავშირებული გამოწვევები (3)

- ქაოტური მედია ლანდშაფტი
- ცნობილი ადამიანების მიმართ ნდობა
- „სიმართლის-შემდგომი“ მსოფლიო

Beat Späth @BeatSpath · 9 Sep 2017

The rise of #antiscience #witchhunt #posttruth

ცნობილი ადამიანების კვება: ნახეთ რას მიირთმევენ ვარსკვლავები დღეს:

გაეცანით გვინეტ პელტროუს, ბლაიქ ლაივლის და ბევრი სხვა ვარსკვლავის კვებას

MADISON ROBERTS and JESSICA FECTEAU September 12, 2018 09:10 PM

თითოეული პროდუქტი, რომელსაც ჩვენ გთავაზობთ დამოუკიდებლად იქნა შერჩეული ჩვენი რედაქტორთა გუნდის მიერ. თუ თქვენ მოცემული ბმულების საშუალებით გააკეთებთ შეკვეთას ჩვენ შეიძლება მივიღოთ საკომისიო.

62 of 111

დვეინ "The Rock" ჯონსონი

მსახიობი ხუმრობს მის „ერთკაციან“ წვეულებაზე, რომელიც გულისხმობს ძილის წინ ერთი ჭიქა ტეკილას და კვერცხის ცილის, შვრიის და შავ მოცხარის მიღებას. „მე მაგარი ტიპი ვარ და თან მოსაბეზრებელი“, წერს მსახიობი ინსტაგრამ გვერდზე.

Dwayne Johnson/Instagram; Inset: Vianney Le Caer/Invision/AP/REX/Shutterstock

FOOD BABE

HOT ON THE TRAIL TO INVESTIGATE WHAT'S REALLY IN YOUR FOOD!

Vani Hari

“არ არსებობს ქიმიკატების მიღების დასაშვები დონე, არასდროს”

იღებთ საზიანო საკვებ დანამატებს?

მიიღე ჩემი 54 გვერდიანი ანგარიში უფასოდ

Name

Email

შემოუერთდით ჩვენს FOOD BABE ჯარს!

გადახედეთ ამ მულტიმილიონიანი კომპანიების ჩამონათვალს, რომლებიც ჩვენ შევცვალეთ.

თესავს თუ არა “Food Babe” პანიკას? მეცნიერები ალაპარაკდნენ

„კრიტიკოსები აღნიშნავენ, რომ ჰარის არ აქვს კვებასთან ან საკვები პროდუქტების მეცნიერებასთან დაკავშირებული შესაბამისი კვალიფიკაცია; ის ყოფილი კონსულტანტია, რომელიც კომპიუტერულ მეცნიერებას სწავლობდა. (...) მსგავსი გამოცდილების ნაკლებობა ხშირად იწვევს განხილული კვლევის და საკვებ ქიმიკატებთან, კვებასთან და ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ტექნიკური დეტალების არასწორად აღქმას- აცხადებს კევინ ფოლტა, მეზაღეობის მეცნიერებათა პროფესორი, ფლორიდას უნივერსიტეტიდან“

„მაგრამ, რატომ პასუხობენ მის მოთხოვნებს საკვები პროდუქტების კომპანიები, თუ მათ დასამალი არაფერი აქვთ?

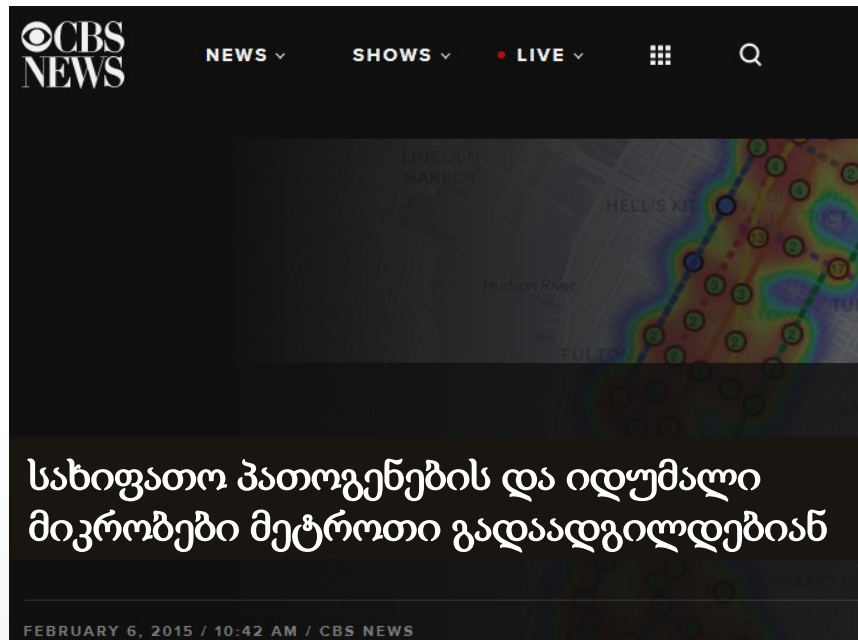
რადგან, წერს გორსკი [ონკო-ქირურგი] „კომპანიები ცხოვრობენ და კვდებიან საზოგადოების აღქმის შედეგად. უფრო მარტივია ჰარის მსგავს მანტაჟისტს მისცე ის რაც მას სურს, ვიდრე შეეწინააღმდეგო ან შეებრძოლო მის პროპაგანდას საზოგადოების განათლებით.““

<https://www.npr.org/sections/thesalt/2014/12/04/364745790/food-babe-or-fear-babe-as-activist-s-profile-grows-so-do-her-critics>

რისკის კომუნიკაციასთან დაკავშირებული გამოწვევები (4)

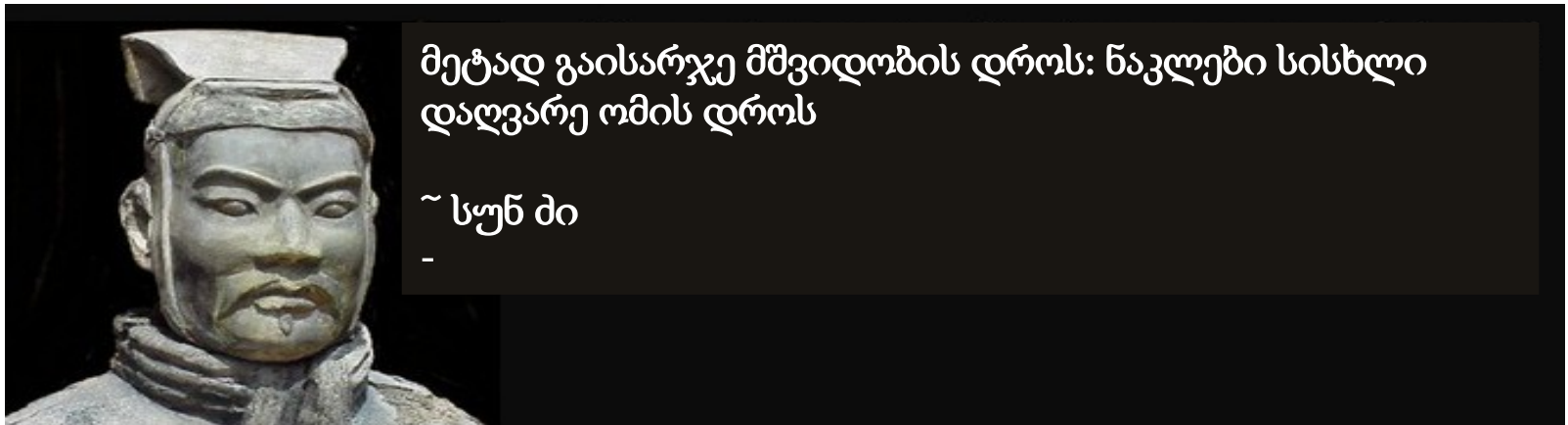
ქიმიური ანალიზის ტექნოლოგია – მგრძნობელობის მომატება დნმ-ს თანმიმდევრობის დადგენის ტექნოლოგია- ძალიან მძლავრია, მაგრამ შეიძლება არასწორად იქნას გაგებულნი („შავი ჭირი ნიუ-იორკის მეტროში“)

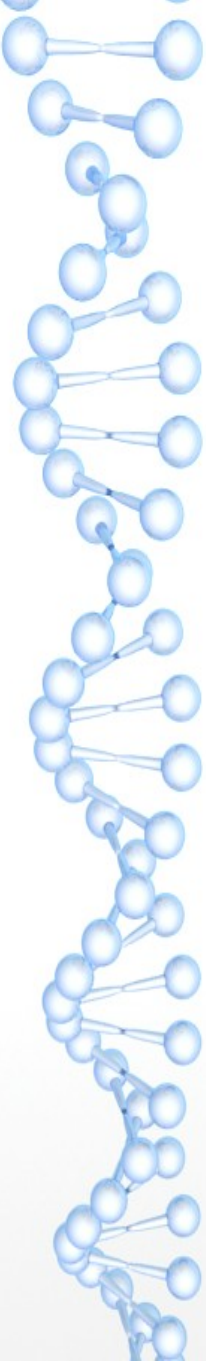
RA, RM და RC უჭრის ფეხის აწყობა

როგორ მოვემზადოთ RC-თვის

- უნდა მიმდინარეობდეს უწყვეტად, არა მხოლოდ კრიზისის დროს

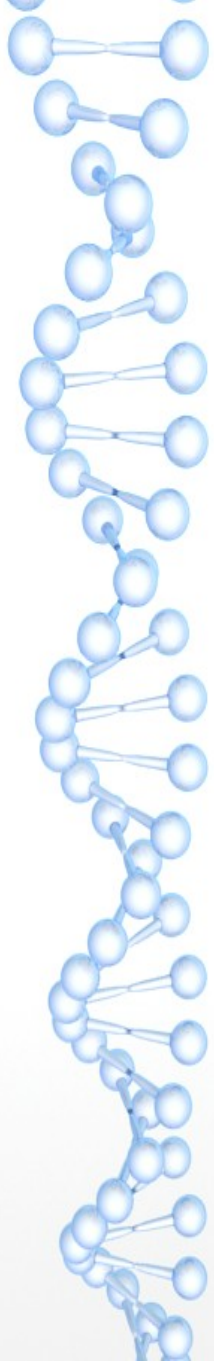

როგორ მოვემზადოთ RC-თვის

(2)

- საკვების სწორ წარმოებასთან, დამუშავებასთან, დანამატებთან, დამბინძურებლებთან დაკავშირებული ცნობიერების ამაღლება
- კონკრეტულ რისკებთან დაკავშირებული მკაფიო განმარტებების მომზადება
- აბსოლუტური რისკის ნაცვლად ეცადეთ გამოიყენოთ შედარებითი რისკი; შეადარეთ საკვებთან დაკავშირებული რისკები სხვა ყოველდღიურ რისკებს, მაგალითად საგზაო რისკები
- შესაძლებლობის შემთხვევაში მოამზადეთ რისკებისა და დადებითი მხარეების ინტეგრირებული შეფასება
- ინფორმაცია უნდა იყოს ხელმისაწვდომი, გასაგები, გამოყენებადი და შეფასებადი
- გამოავლინეთ სანდოობა

უმნიშვნელოვანესი ფაქტების მოგროვება

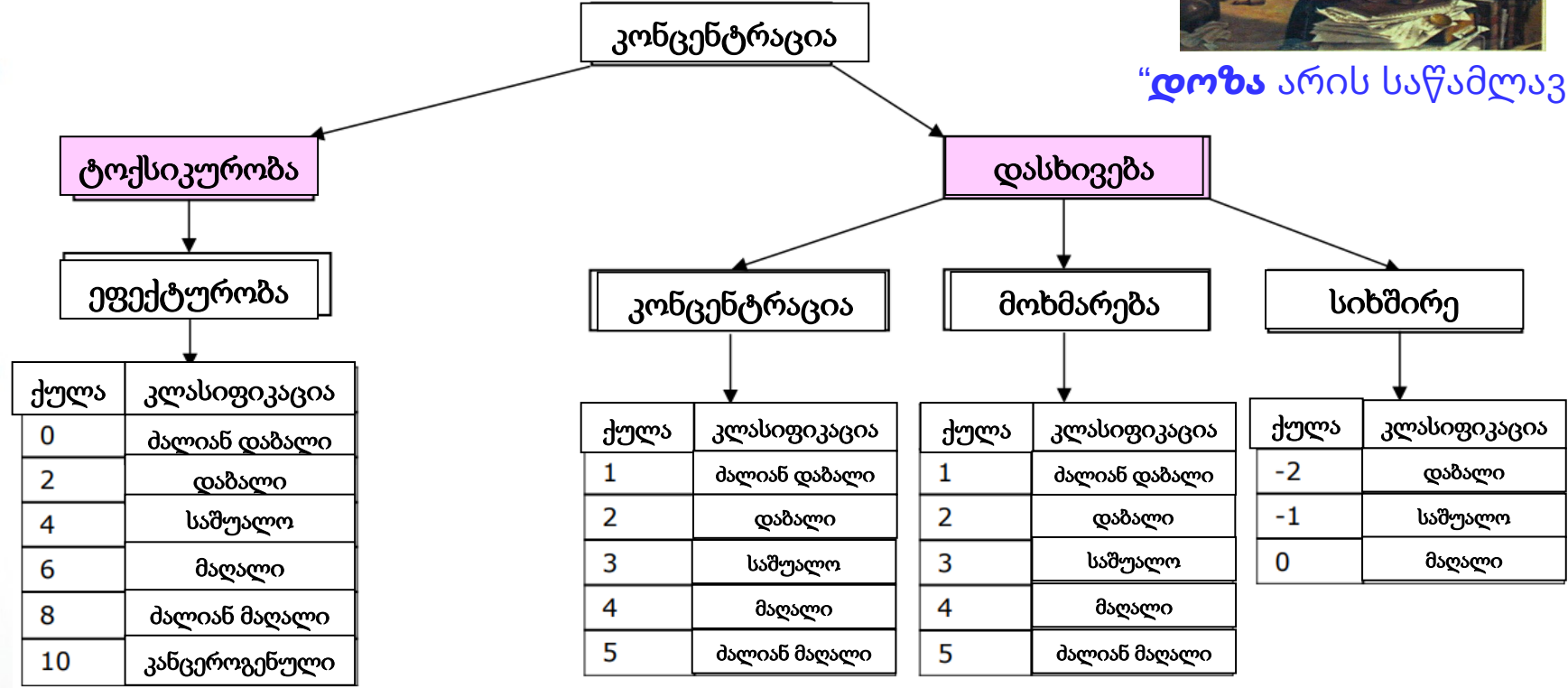
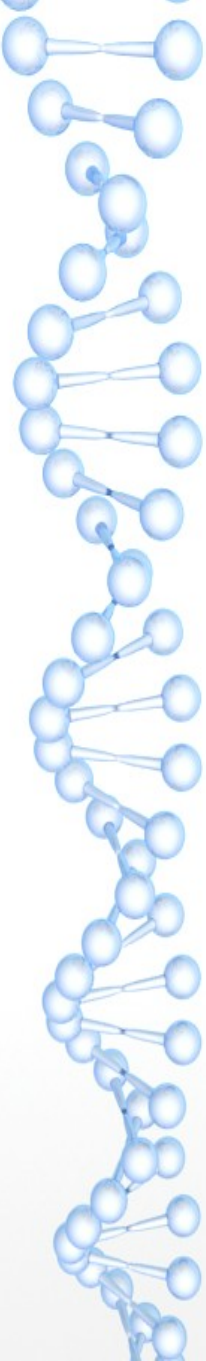
- ვისზე და რაზე მოახდენს ზემოქმედებას?
- რა მასშტაბით?
- რა იქნება შედეგები?
- რამხელა ალბათობით?
- რა ვადებში?
- რისკის აღქმის რომელი ფაქტორებია ჩართული?

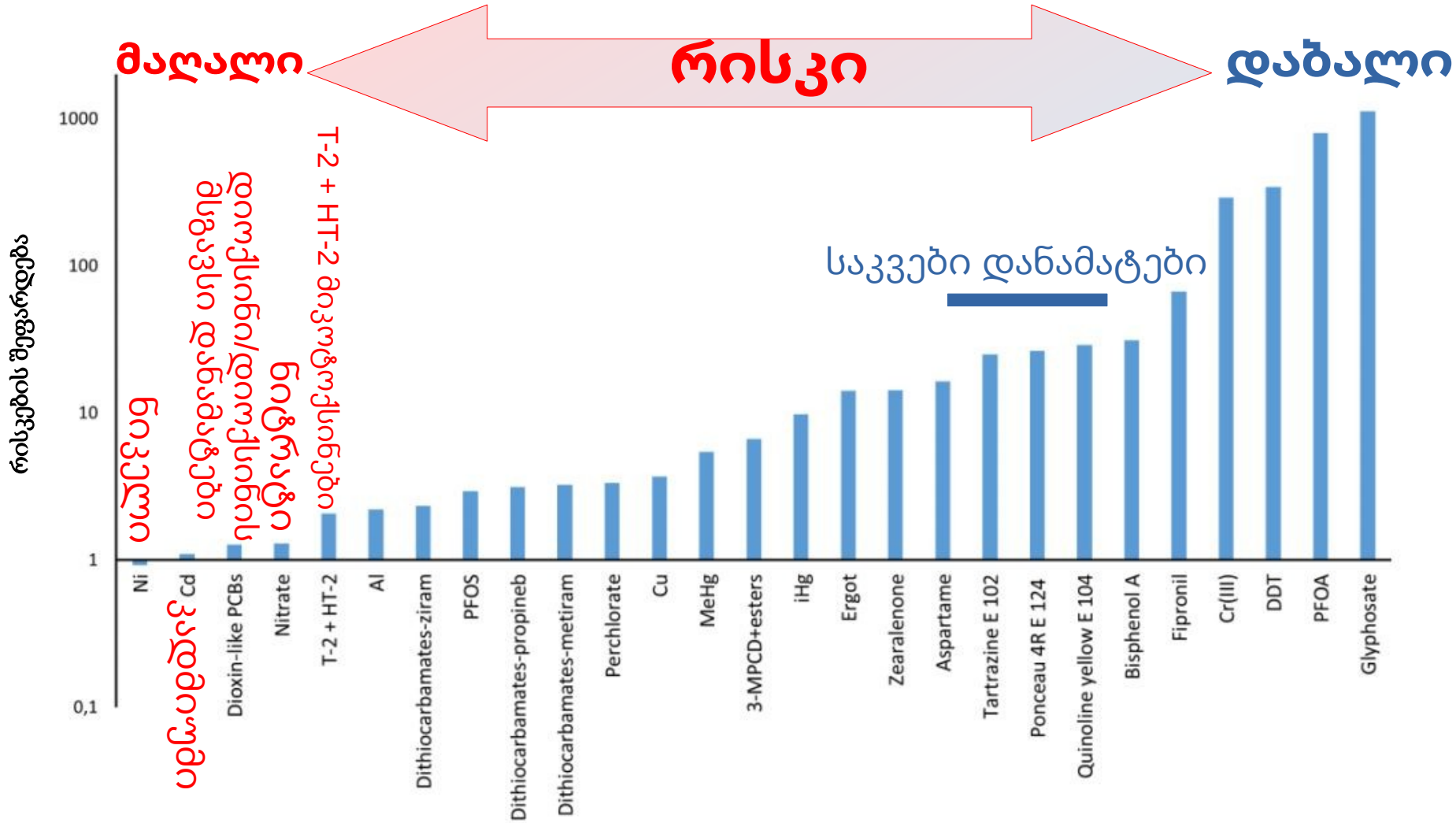
- ფაქტორები, რომლებიც ზეგავლენას ახდენენ რისკის აღქმაზე
- ფაქტორი
 - რისკის მომატებული აღქმა
 - რისკის შემცირებული აღქმა
- ბუნებრივი აღქმა
 - არაბუნებრივი/ადამიანის მიერ შექმნილი
 - ბუნებრივი საფრთხე
- კონტროლირებადი აღქმა
 - არაკონტროლირებადი
 - პერსონალური კონტროლი
- სამეცნიერო ცოდნა
 - რისკები უცნობია მეცნიერებისთვის
 - რისკები ცნობილია მეცნიერებისთვის
- ნაცნობობა
 - ახალი რისკი
 - ნაცნობი რისკი
- ზემოქმედების არჩევა
 - არა ნებაყოფლობითი ზემოქმედება
 - ზემოქმედების არჩევანი
- აღქმული კატასტროფული პოტენციალი
 - ბევრ ადამიანზე ხდება ზემოქმედება ერთდროულად
 - ადამიანებზე ზემოქმედება ხდება ხანგრძლივი დროის შემდეგ
- შედეგები სიმწვავე
 - მწვავე შედეგი (მიუხედავად მოხდენის ალბათობისა)
 - შედეგები მწვავე არ არის
- შედეგები დაუყოვნებლივია
 - შედეგები დაგვიანებულია
- ვისზე ხდება ზემოქმედება
 - მოწყვლადი პირები (მაგ: ბავშვები, მოზარდები და ორსული ქალები)
 - არა მოწყვლადი ხალხი
- რისკებისა და დადებითი მხარეების აღქმა
 - რისკებისა და დადებითი მხარეების არათანაბარი გადანაწილება
 - რისკებისა და დადებითი მხარეების თანაბარი გადანაწილება
- ეთიკური და მორალური საკითხები
 - რისკი ეთიკურად ან მორალურად არასწორია (მაგ, თაღლითური მოქმედებები)
 - ეთიკური და მორალური საკითხების პრობლემა არ დგას

რისკების დონეები (ხარისხობრივი მეთოდი)

“ღობა არის საწამლავე”

გრაფიკი 1: შერჩეული დამბინძურებლის და რეგულირებადი ნივთიერების რისკების შეფასება რისკების შეფარდების გამოყენებით, HBGV: ზემოქმედება. დაანგარიშებაში გამოყენებული იქნა ზემოქმედების ევროპული მაჩვენებლები

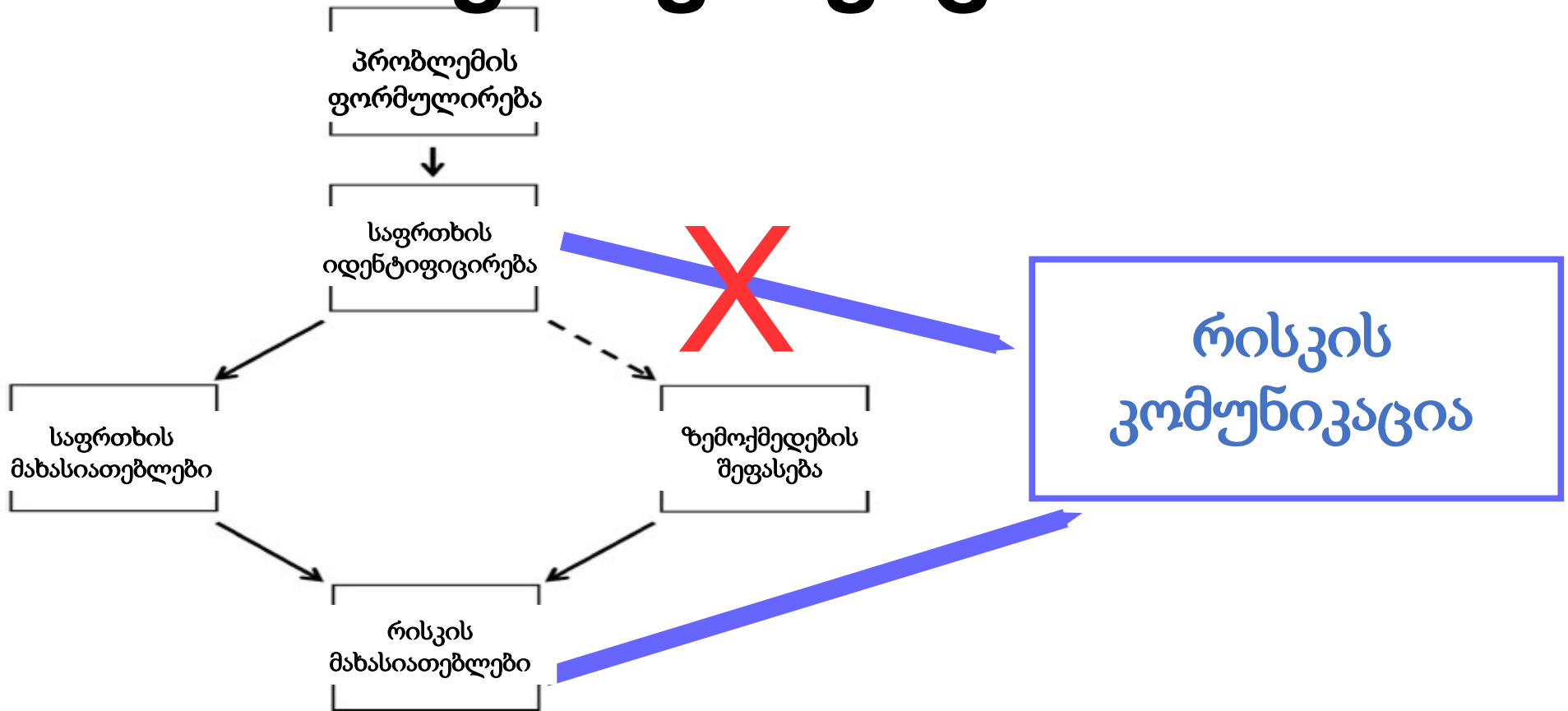

რისკი შეიძლება განსხვავდებოდეს ჯგუფების მიხედვით

მაგალითად: თევზის მოხმარება

- მძიმე მეტალების რისკი vs. ომეგა 3-ის მიღების დადებითი მხარე
- რისკის/სარგებელი შეფარდება განსხვავდება ორსული ქალების და ზოგადი მოსახლეობისთვის
- რისკის კომუნიკაცია უნდა შეეხებოდეს სხვადასხვა სამიზნე ჯგუფებს და თევზის სახეობებს

შესაბამისი მონაცემებით კომუნიკაცია

მაგალითი: მომხმარებლის საკვების დანამატებთან დაკავშირებული ალქმა

ალქმული პირადი სარგებელი, როგორცაა სიტკბო კალორიების გარეშე

ალქმული პირადი რისკები, როგორცაა ჯანმრთელობის, ბავშვის განვითარების რისკები

ალქმული სოციალური სარგებელი, როგორცაა ნაკლების საკვების ნარჩენი

ალქმული სოციალური რისკები, როგორცაა გარემო

რისკის/სარგებლის გადანაწილების სამართლიანობა
მწარმოებელი/მომხმარებელი

ეთიკის საკითხები, როგორცაა თაღლითობის ნაკლებობა

რელიგიის, ინდუსტრიის და მეცნიერების მიმართ **რწმენა**

მაგალითი: ასპარტამი

All Find Answers to Your Health Questions

877-985-2695

HEALTH PETS FITNESS FOOD FACTS RECIPES BLOGS

Subscribe to Dr. Mercola's Natural Health Newsletter

Enter your email address

სტატიები ასპარტამზე

Aspartame is, by Far, the Most Dangerous Substance on the Market that is Added To Foods

It hides behind brand names such as NutraSweet, Equal, Spoonful, and Equal-Measure, but its maker... percent of adverse reactions

Read More

SUBSCRIBE RENEW GIVE A GIFT

Smithsonian.com

SMARTNEWS HISTORY SCIENCE INGENUITY ARTS & CULTURE TRAVEL AT THE SMITHSONIAN PHOTOS

HISTORY SCIENCE INNOVATION ARTS & CULTURE TRAVEL

SMARTNEWS *Keeping you current*

ასპარტამი იწვევს სიმსივნეს - კლასიკური ინტერნეტ ოინი

www.scienceconsult.eu

The aspartame myth goes back to a letter circulating on the '90s internet

ასპარტამი საშიშია

EHP | Environmental Health Perspectives

[Environ Health Perspect. 2007 Sep; 115\(9\): 1293–1297.](#)

PMCID: PMC1964906

Published online 2007 Jun 13. doi: [\[10.1289/ehp.10271\]](#)

PMID: [17805418](#)

Research

ასპარტამის მცირე დოზის მიღება ორსულობის ადრეულ ეტაპზე ზრდის სიმსივნის ალბათობას ვირთხებში

[Morgan M. Clayton](#), [Teresa M. Soto](#), [Lynne S. Engel](#), [David S. Soto](#), and [Michelle L. Landolt](#)

Cesare Maltoni Cancer Research Center, European Ramazzini Foundation of Oncology and Environmental Sciences, Bologna, Italy

მარეგულირებლის მიერ შემუშავებული ასპარტამის RC 1 (სწორია, მაგრამ რთულია დარწმუნება)

საკვებ დანამატებთან დაკავშირებული FAO/WHO ექსპერტთა გაერთიანებული კომიტეტი

ასპარტამი

ზოგადი ინფორმაცია:

სინონიმები:	ASPARTYL PHENYLALANINE METHYL ESTER
ქიმ. დასახელება:	N-L-alpha-ASPARTYL-L-PHENYLALANINE-1-METHYL ESTER; 3-AMINO-N-(alpha-CARBOMETHOXY-PHENETHYL)-SUCCINAMIC ACID
CAS ნომერი:	22389-47-0
INS:	951
ფუნქციური კლასი:	საკვები დანამატი შაქრის შემცვლელი

შეფასებები

შეფასების წელი 16

ADI: 0-40 mg/kg bw

მარეგულირებლის მიერ შემუშავებული ასპარტამის RC 2

(შედეგები)

Food

Home > Food > Ingredients & Packaging > Food Additives & Ingredients

- Food Additives & Ingredients**
- Overview of Food Ingredients, Additives & Colors
- Consumer Information on Additives & Ingredients
- Color Additives in Food
- Food & Color Additive Petitions
- Food Additive Status List
- Substances Added to Food (formerly EAFUS)

Resources for You

- Ingredients, Additives, GRAS & Packaging Guidance Documents & Regulatory Information

ამერიკის შეერთებულ შტატებში **ნებადართული** მაღალი ინტენსივობის შაქრის შემცველებთან დაკავშირებული დამატებითი ინფორმაცია

[f SHARE](#) [t TWEET](#) [in LINKEDIN](#) [p PIN IT](#) [e EMAIL](#) [p PRINT](#)

მაღალი ინტენსივობის შაქრის შემცველები ხშირად გამოიყენება როგორც შაქრის დანამატი ან შაქრის ალტერნატივა, რადგან ისინი უფრო ტკბილია ვიდრე შაქარი, მაგრამ საკვებში დამატებისას დაბალია კალორიების რაოდენობა. მაღალი ინტენსივობის შაქრის შემცველები, ისევე როგორც სხვა ინგრედიენტები, რომლებიც ამერიკის შეერთებულ შტატებში ემატება საკვებს **უნდა იყოს მონმარებისთვის უსაფრთხო.**

- [Aspartame](#)
- [Acesulfame potassium \(Ace-K\)](#)
- [Sucralose](#)
- [Neotame](#)
- [Advantame](#)
- [Steviol glycosides](#)
- [Luo Han Guo fruit extracts](#)

მარეგულირებლის მიერ შემუშავებული ასპარტამის RC 3 (საუკეთესო)

EFSA -ის მიერ ახსნილი ასპარტამის უვნებლობა

სამეცნიერო აზრი ასპარტამზე

1. რა არის **ასპარტამი?**
2. რა ემართება ასპარტამს მიღების შემდეგ?

3. ასპარტამი **უსაფრთხოა?**

4. მისაღები დღიური რაოდენობა
5. ლიტერატურის მიმოხილვა
6. რა ხდება შემდეგ

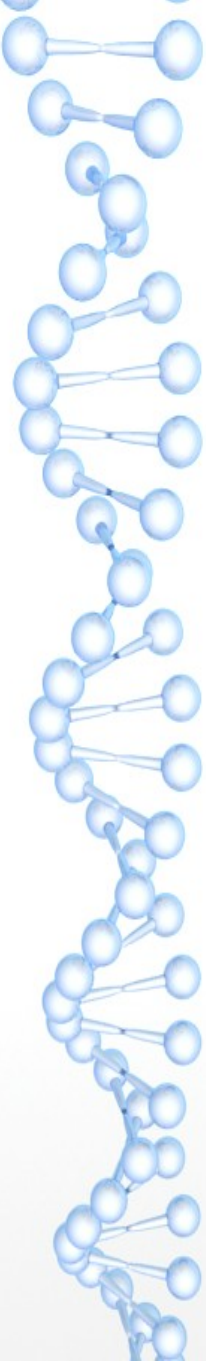
განმარტებები და სხვა

https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/corporate_publications/files/factsheetaspartame.pdf

RC არის ინტერაქტიული პროცესი

- ინფორმაცია: რა არის რისკი, რა კეთდება, რის გაკეთება შემიძლია მე
- დიალოგი: დაინტერესებულ მხარეებთან ინფორმაციისა და იდეების გაცვლა
- ჩართულობა: დაინტერესებულ მხარეებთან ერთად პოლიტიკების შემუშავება

დაინტერესებული მხარეების ჩართულობა უმნიშვნელოვანესია

„დაინტერესებულ მხარეებთან დიალოგმა გადაწყვეტილების მიმღებებს შეიძლება მიაწოდოს სასიცოცხლო ან დამატებითი ინფორმაცია რისკების შეფასებაზე და/ან მართვაზე და გაზარდოს მიღებული გადაწყვეტილების მიზანთან შესაბამისობის ალბათობა“

FAO/WHO, <http://www.fao.org/3/a-i5863e.pdf>

დაინტერესებული მხარეები:
ისინი, ვისაც ლეგიტიმური ინტერესი
აქვთ

დასკვნები

- რისკის სწორი კომუნიკაცია ძალიან მნიშვნელოვანია
- ეს პროცესი იწყება „მშვიდობიანობის დროს“ და ხდება საკვები პროდუქტების წარმოების ახსნით და დამუშავების, სანდოობის დემონსტრირების აუცილებლობით
- უვნებლობის თვალსაზრისით დამბინძურებლები (ბუნებრივი და ხელოვნური) უფრო საყურადღებო საკითხია ვიდრე საკვები დანამატები
- განსაკუთრებით კრიზისულ სიტუაციებში აუცილებელია შეხედულებების გათვალისწინება
- შესაბამის დაინტერესებულ მხარეებთან დიალოგი უმნიშვნელოვანესია